

Jancsó Béla: SVÁJCI EMLÉK

Mint tudjuk, Gábor bácsi 1956-ban fogyatékos védeneci mellett maradt - nem hagyta el Magyarországot. Saját családjáról azonban úgy döntött, hogy felesége és két gyermeke a biztonságos Svájcban keresse a kibontakozást. Így került Csöpi néni Ildikóval a Basel melletti Arlesheimbe, Gabi pedig a St. Gallen-i kereskedelmi főiskolára.

Én magam Zürichben próbáltam gyökeret verni. A színházi pályáról sajnos le kellett mondanom. Először postai kisegítő voltam, majd kiadói szerkesztő, később pedig egy magyar, azután egy svájci lap kiadója lettem. Csöpi néni Arlesheimben - csakúgy, mint korábban Gábor bácsival együtt Budapesten - menekült magyar gyermekeknek otthont és tanulási lehetőséget biztosított.

Egyik látogatásom alkalmával Csöpi néni arról számolt be, milyen komoly nehézségei támadtak egyik neveltjével. "Nem tudnál esetleg beszélni vele? - valamikor te is hasonló problémákkal küzdöttél - kérdezte. - Szívesen! válaszoltam én. Rókuci - így hívták a kis vöröshajú fiút- szívesen jött velem sétálni. Aztán leültünk egy padra, s beszélgetni kezdtünk - ő mit sem sejtett az előzményekről. Én beszéltem neki a mi egykori közösségünkről, nehézségeinkről, lehetőségeinkről, eredményeinkről. Beszéltem a "Jó Pásztor"-ról, a Paxról, a Gaudiopolisról. Rókuci figyelt, hallgatott, néha rákérdezett erre, arra, de semmi jelét nem adta annak, hogy különösen érintette volna a történetet.

Legközelebbi látogatásomkor Csöpi néni azzal fogadott: "Te! Mit csináltál Rókucival? Azóta, hogy itt voltál, teljesen megváltozott: segítőkész, szorgalmas, figyelmes. Mintha kicserélték volna! - Hát, én csak meséltem neki! - Akárhogy is - jól csináltad - mondta Csöpi néni. Figyelj csak, van itt egy másik fiú is, akivel néha nehéz, mert... Őt is "kezelésbe vettem", s ő is megváltozott, s aztán még jöttek egypáran. Úgy látszik, a mi sorsunk, történetünk nekik is tanulságos, mitöbb: követendő lett.

Aztán érkezett Gábor bácsi svájci látogatásának az ideje is! Az ő további sorsa ismert - Svájcban szívinfartust kapott, s felépülése után orvosai nem javasolták neki a hazatérést. Gábor bácsi a kis Hochfluh-i kápolna lelkésze lelkészeként élt és dolgozott - újra feleségével, Csöpi nénivel együtt. Gabi St. Gallenben végzett, és meg is házasodott, Ildikó - ha jól emlékszem - Angliában tanult, később itt ment férjhez.

Én Svájcban kerestem helyemet, társaságomat, társamat. Zürichben magyar ismerőseim bemutatottak engem egy nagyon kedves német kislánynak. Úgy gondolták, mi jól összeillünk. Így történt, hogy egy idő után kettesben látogattunk el Gábor bácsiékhoz. Ők mindig nagyon kedvesen szívélyesen, szinte családtagként fogadtak minket. Néha több napra is ottmaradtuk - együtt töltöttük időnket, jókat beszélgettünk. Együtt főztünk - leginkább magyaros ételeket - vacsora után meg néztük a TV-t. Kicsit furcsálltam, hogy Gábor bácsi nagyon szerette a krimiket. Egy idő után nem álltam meg, hogy meg ne kérdezzem: Gábor bátyám, hogy van az, te, a lelkész ezeket e történeteket szereted? - Ja, tudod Bucikám - válaszolta - a krimiben mindig a jó győz! Ez viszont engem győzött meg!

Együttléteinket olykor csengetés zavarta meg: a helybéliek, a hívek jöttek gondjukkal-bajjukkal, problémáikkal. Ezek a beszélgetések olykor belenyúltak az éjszakába is. A félbeszakított krimiről másnap kellett beszámolnunk. Emlékezetesek voltak túráink is. Gábor bácsi nagyon szeretett gyalogolni, s hálás volt, ha valaki csatlakozott hozzá. Ezen alkalmakkal is tartalmas beszélgetéseket bonyolítottunk le, így ezek a jó hosszú kirándulásaink testi-lelki megújulást, felfrissülést hoztak. Csodálatos, lenyűgöző? volt a panoráma is a berni fennsík hegyeivel, az Eiger-rel a Mönsch-sel, s ráadásul a csodálatos Jungfrau! Felemelő látvány volt!

Néha hegyi pásztorok kunyhói mellett vitt utunk, mindenhol szeretettel invitáltak kis frissítőre, tejre, sajtra, kenyérre - no meg egy kis beszélgetésre. Tudni kell pedig, hogy a svájci pásztorok ugyancsak tartózkodó természetűek - de a tiszteletes úrral mindig és mindenhol kivételt tettek! Szerették, s nagyon tisztelték.

Kedves, szép emlékek ezek - az én életemnek is kellemes időszaka volt ez! Barátnőmben, s bennem ekkorra érett meg az elhatározás: összeházasodunk! Gábor bácsit kértük meg: Ő adjon össze bennünket a kis kápolnájában. Csak egy bökkenő van, - mondtam én - hogy menyasszonyom református, én katolikus vagyok, Te pedig evangélikus lelkész vagy! - Óh - mondta ő, ez aztán se nálam, se a Jóistennél nem játszik szerepet!

Ekkor jutott eszembe a történet, amit Édesanyám mesélt régen, igen régen, az ostrom után. Budapest szétlőve, se család, se lakás, se ennivaló - s ő ott állt az utcán három gyerekekével. Ekkor tanácsolta valaki: Menj el a Jó Pásztorhoz, keresd meg Sztehlo Gábor evangélikus lelkészt, majd ő segít. Anyámnak azonban aggályai támadtak: De Nagytiszteletű úr, mi katolikusok vagyunk! - Az legyen a legnagyobb baj! - nevette el magát Gábor bácsi - hozza csak asszonyom mind a három gyerekét! Hát, így kerültünk mi a Paxba, Gábor bácsihoz.

E kis kitérő után visszatérve a svájci hegyek közé, a kis kápolna alpesi virágdíszbe öltözött a mi tiszteletünkre, s a kis harang már negyedórája szólt, mire a csekélyszámú násznép megérkezett. Az ifjú páron, s az örömszülőkön kívül néhány jóbarát, ismerős töltötte meg a kis templomot. Gábor bácsi a kapuban várt, s maga vezetett be minket. Valamennyien beszéltünk németül - az én rokonaim is - így magától adódott, hogy Gábor bácsi is németül végezte a szertartást, és németül mondta el ünnepi beszédét. De, amikor ennek végére ért, rám nézett, és így szólt: Most pedig szeretném az áldást magyarul elmondani, s a szemében megcsillant a könny. Sírtunk mindannyian, nemcsak akik értettük, de a többiek is, látván a mi meghiúsultságunkat. Felejthetetlenül felemelő élmény volt - és marad.